Heli Paasio
toiminnanjohtaja
Turun ensi- ja turvakoti ry
14.11.2024

HE 187/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain ja sosiaalihuoltolain 22 a §:n muuttamisesta

Tässä asiantuntijalausunnossa käsitellään hallituksen esitystä (HE 187/2024 vp) sosiaalihuoltolain 22 a § rekisteröintivelvoitteen siirtymäajan näkökulmasta, erityisesti perheryhmäkotien toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi vuoden 2025 alusta alkaen.

Taustaa

Turun ensi- ja turvakoti ry on tarjonnut perheryhmäkotitoimintaa keskeytyksettä vuodesta 1992. Nykyiset perheryhmäkodit ovat seitsemänpaikkaisia ja toimivat samassa kiinteistössä yhdistyksen muiden ympärivuorokautisten yksiköiden kanssa. Toinen perheryhmäkoti aloitti toimintansa syksyllä 2023 ja jatkaa toimintaansa Varhan kanssa tehdyn määräaikaisen sopimuksen mukaisesti 31.12.2024 saakka. Toisen perheryhmäkodin toiminta jatkuu toistaiseksi.

Turun ensi- ja turvakoti ry on yksityinen palveluntuottaja, jolla on pitkäaikaista kokemusta toiminnasta jo ennen perheryhmäkotien siirtymistä sosiaalihuoltolain piiriin. Mikäli lakiesityksen rekisteröintivelvoitteen siirtymäaikaa ei hyväksytä, Turun ensi- ja turvakoti ry:n perheryhmäkotitoiminta jouduttaisiin keskeyttämään 1.1.2025 alkaen.

Toiminnan keskeytymisen vaikutukset

Toiminnan keskeytyminen vaikuttaisi merkittävästi perheryhmäkodissa tällä hetkellä asuviin lapsiin ja nuoriin. Yksikössä asuu viisi 17-vuotiasta ja kaksi 16-vuotiasta nuorta, jotka ovat asuneet kodissa 5–20 kuukautta ja joilla kaikilla on koulu tai työ Turussa. Nuoret ovat tulleet maahan ilman huoltajaa ja ovat erityisen haavoittuvassa asemassa, joten turvallisen, pysyvän yhteisön merkitys heidän kotoutumisprosessissaan on huomattava. Turun ensi- ja turvakoti ry:n perheryhmäkodissa kodin rooli on vahva myös muiden kotoutumispalveluiden yhteydessä, joissa kodin tuki on korvaamaton osa prosessia.

Nykyisen asuinpaikan menetys ja muutto toisaalle merkitsisi nuorille elinympäristön ja turvallisen yhteisön vaihtumista kokonaan. Muutos merkitsisi myös ystäväpiirin, koulun, harrastusten, lähityöntekijöiden sekä

muiden tärkeiden sosiaali- ja terveyspalveluiden ja viranomaisten vaihtumista. Nuorten omien palautteiden mukaan perheryhmäkoti on tarjonnut heille turvallisuuden, arjen avun, rauhallisuuden ja yhteisön, jotka ovat keskeisiä heidän hyvinvoinnilleen.

Johtopäätös

Turun ensi- ja turvakoti ry:n näkemyksen mukaan hallituksen esityksessä ehdotettu rekisteröintivelvoitteen siirtymäaika sosiaalihuoltolain 22 a §:n osalta on välttämätön, jotta perheryhmäkotien lasten ja nuorten elinympäristön jatkuvuus asuinpaikkoineen voidaan turvata. Rekisteröintivelvoitteen siirtymäajan säätäminen mahdollistaisi perheryhmäkotien toiminnan jatkumisen myös yksityisten palveluntarjoajien yksiköissä 1.1.2025 jälkeen, mikä estäisi lasten ja nuorten elinympäristön ja turvallisen yhteisön äkilliset muutokset.

Ehdotamme eduskunnalle, että hallituksen esitykseen sisältyvä rekisteröintivelvoitteen siirtymäaika hyväksytään. Tämä turvaa perheryhmäkotien lasten ja nuorten asuinympäristön jatkuvuuden myös yksityisten palveluntarjoajien ylläpitämissä yksiköissä vuoden 2025 alusta alkaen.